

Landskab

Østerådalene blev dannet under og efter den sidste istid for mellem 22.000 og 10.000 år siden. Et mildere klima fik vældige smeltevandsmasser til at strømme mod sydvest under en 1 - 2 kilometer tyk iskappe og skabte derved en kilometerbred tunneldal. Isens afsmeltning fik havet til at stige, indtil det for omkring 5.000 år siden nåede sin største udstrækning.

Østerådalene var en del af stenalderhavet, og bakkerne ved henholdsvis Hasseris mod vest og Gug mod øst lå som to store øer. Dynd og ler, der blev bundfældet i havet, udjævnedes med tiden det kuperede undersøiske landskab. Siden skabte landhævningen de vidtstrakte engarealer, der lå urørte hen frem til slutningen af 1800-tallet.

Ådalen gennemskæres af Østerå, et 15 km langt vandløb, der udspringer nordøst for Støvring og munder ud i Limfjorden. Åen har bl. a. tilløb fra Guldbæk nord for Svenstrup.

Ekstensivt drevne fritidslandbrug, primært med afgræsning og høslæt præger den sydlige del af Østerådalene

Kulturhistorie

Fra ældre stenalder for ca. 6.000 år siden var der i Østerådalene en omfattende menneskelig aktivitet. På Finstrupgårdøen og Svenstrup Holm findes rester af stenalderboplads. Ved Finstrupgård lå i middelalderen et vigtigt overfartssted.

I slutningen af 1800-tallet blev åen, som så mange andre steder i Danmark, rettet ud. De fugtige områder blev drænet og omdannet til landbrugsland.

I dag drives der landbrug i hovedparten af Østerådalens Syd. Mod nordvest og sydøst ses nogle relativt store land-

brug, der drives på traditionel vis med markafgrøder eller malkekvæg. I den centrale og sydvestlige del af området ses en del ekstensivt drevne fritidslandbrug primært med afgræsning og høslæt.

Fugle- og dyreliv

Som et markant indslag i naturen, i den sydlige del af Østerådalene, slynger åen sig gennem en mosaik af fugtige engområder. Netop de våde enge lokker mange fugle til området – både ynglefugle samt træk- og vintergæster.

I vinterhalvåret gæstes området af forskellige rovfugle. Mest markant er musvågen, der ofte ses sidde på en pæl, mens den spejder efter markmus og mosegrise. Ved åen kan du opleve vandstæren, vores eneste dykkende spurvefugl, og er du meget heldig, kan du få et hurtigt glimt af den sky isfugl. Når foråret sætter ind, flyver viberne deres karakteristiske territorieflugt ude over engene. Fra de lave buske eller fra toppen af en hegnsplænder lyder kornværblingens knirkende sang.

Der lever i dag en fast bestand af oddere i Østerådalene. Odderen er nataktiv og sky, så chancen for at opleve den er ikke stor. Til gengæld er chancerne gode for at se ræv, rådyr eller hare.

Ved søer og vandhuller ses sommeren igennem et myldrende insektliv. De store guldsmede jager mindre insekter over vandspejlet, som afpatruljeres af opmærksomme skøjteløbere, der også angriber ethvert bytte af passende størrelse. Mange fugle bruger Østerådalene som trækrute, både forår og efterår, på turen mellem de nordlige ynglepladser og vinterkvartererne under varmere himmelstrøg.

I området findes store østersbanker fra stenalderhavet, aflejret for 4-5.000 år siden. De kan opleves i den nordlige brink ved Østre Landgrøfts begyndelse.

Planteliv

På engene vest for Dall Villaby findes en stor bestand af den smukke orkidé - kødfarvet gøgeurt. Ved Finstrupgård Kildevæld findes et helt specielt planteliv, der er knyttet til kildens naturforhold, bl.a. vandkarse, hvor bladene kan benyttes som spiselig krydderurt. Gul løfod er blandt de allertidligste forårsblomster i Østerådalene. Derefter følger et væld af andre forårsblomster fx vorterod, mælkebøtte og løgkarse. I de sumpeede områder langs åen kan du opleve gul iris, engkarse, og lysesiv. Alm. hylde vokser overalt i ådalen og kendes på de velduftende blomsterskærme i forsommeren og de spiselige, vitaminrige bær om efteråret.

I den centrale del af området er der anlagt to mindre søer, Fuglesøerne, der får tilført vand, når den naturligt går over sine bredder

Naturgenopretning og naturpleje

Efter et vellykket naturgenopretningsprojekt i Østerådalens Nord, blev der i 1995 taget initiativ til at fortsætte naturgenopretningen mod syd.

I dag fremstår hele Østerådalene som en vigtig grøn forbindelse, der strækker sig fra agerlandet i syd ind mod Aalborg Centrum. De overordnede landskabstræk er fremhævet, og der er etableret og genoprettet forskellige naturtyper. Publikums adgang til området har været højt prioriteret og er senest forbedret i 2011 med etablering af nye trampestier.

Ved at genslynge åen, er nogle af åløbets oprindelige kvaliteter genskabt. Udover de åbenlyse fordele for dyr og planter reducerer de våde engarealer udvaskningen af kvælstof til Limfjorden.

Naturgenopretningsprojekterne i Østerådalens Nord og Syd blev støttet af Naturstyrelsen, det daværende Nordjyllands Amt og Aalborg Kommune i samarbejde med Friluftsrådet og Danmarks Naturfredningsforening.

Som led i naturplejen af Østerådalens Syd afgræsses ådalens enge i sommerhalvåret af kreaturer

Østerådalens Syd

By- og Landskabsforvaltningen

Park & Natur Stigsborg Brygge 5
Tlf. 9931 2257 9400 Nørresundby

Revideret og udgivet i 2015

Aalborg Kommune

Velkommen til Østerådalens Syd

Østerådalens Syd strækker sig fra Indkildevej i nord og syd på til Dall Møllevej mellem Svenstrup og Ellidshøj. Der er flere indgange til dalen, bl. a. kan du benytte p-pladser på Dallvej og ved Skudshalevej.

Aktivt friluftsliv

Til fods og på cykel: Østerådalstien er en gennemgående cykel-og gangsti fra Dall Møllevej i Svenstrup til Aalborg Centrum via Østerådalens Nord. En del af Østerådalstien har sammenfald med Hærvejen - en national og international cykelrute. Se www.haervej.dk. Østerådalstien gennem Østerådalens Syd er ca. 6½ km lang. Flere steder er der etableret trampestier, hvor du kan færdes til fods rundt i området. Fra Dall Møllevej ved Svenstrup er der forbindelse til Guldbækstien - en 5 km lang trampesti langs Guldbækken til Godthåb.

Ridning: Det er tilladt at ride på det afmærkede ridespor ved Finstrupgård Ridecenter.

Kanosejlads: Du må gerne sejle i kano på Østerå. Benyt P- og kanoplads ved Dallvej.

Lystfiskeri: To steder langs Østeråen har kommunen udpeget frie fiskepladser (se oversigtskortet). Her må du fiske frit, det kræver blot gyldigt fisketegn, hvis du er mellem 18 og 65 år.

Du kan læse mere på www.aalborg.dk/aktivtfriluftsliv. Her kan du også hente folderne om henholdsvis Østerådalens Syd og Nord samt Guldbækstien som pdf.

I Østerådalens Syd er der mange muligheder for at dyrke et aktivt friluftsliv

Omkring Svenstrupholm er der blevet etableret nye trampestier, bygget to broovergange og opsat borde/bænke

Publikums færdsel

Selv om du færdes i et område med offentlig adgang, skal du være opmærksom på, at en stor del af arealerne er privatejet og anvendes til landbrugsmæssige formål.

Der henstilles derfor til, at du **kun** færdes på Østerådalstien og de anlagte trampestier - også af hensyn til områdets rige dyre- og planteliv. Al færdsel i området sker på eget ansvar.

Flere steder går trampestierne gennem indhegninger. Der er passage via stenter og låger. Vis hensyn til de græssende dyr ved at holde afstand og jag ikke med dem. Vær opmærksom på, at der mellem kreaturerne kan være både tyre og moderdyr, der beskytter deres kalve.

 Husk, at hunde **altid** skal føres i snor overalt i naturen. I Østerådalens Nord findes en hundeskov, hvor hunde kan løbe frit.

 Smid **ikke** dit affald i naturen. Brug de opstillede affaldsbeholdere, eller tag affaldet med dig.

Østerådalens Nord

Østerådalens Syd har via Østerådalstien forbindelse til Østerådalens Nord, hvor kommunen har anlagt flere afmærkede vandreruter, der alle giver mulighed for fine naturoplevelser. Lavvandede søer og en større nedlagt lergrav er vigtige rasteplasser for mange trækfugle. I Østerådalens Nord kan du opleve mange forskellige plantesamfund. Her er rørskov, rørsump, ellekrat, skov, krat, fugtig og tør eng hver med sine specielle dyre- og plantearter tilknyttet.

Infohuset i Østerådalens

Infohuset er beliggende i Østerådalens Nord med indkørsel fra Over Kæret i Aalborg. Hele året kan du her opleve husets udendørs plancheudstilling og få inspiration til ture på egen hånd i Østerådalens.

Skoler, børnehaver, institutioner og større grupper, der ønsker at besøge huset, kan booke en aftale. I forbindelse med et besøg i Infohuset er der mulighed for at låne naturvogne med rekvisitter til feltundersøgelser i Østerådalens på egen hånd, primært for skoler og børnehaver. Det er også muligt at booke Infohuset som base til større arrangementer fx motionsløb eller til møder i borger- og grundejerforeninger.

Booking af Infohuset og udlån af feltudstyr:

Kontakt naturvejleder Ole Bech Henriksen på mail: ole.henrichsen@aalborg.dk.

Infohuset benyttes af mange forskellige interessegrupper, især kommunens skolebørn, børnehaver og dagplejere

